

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 an 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/4 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 an 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/4 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un sir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oară 6 cr.
a treia-oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăci nr. 15.

Telefon Nr. 14.

Se prenumerează și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază
Nimeri singuratici la 5 cr. se vând la „Tipografia”, soc pe acțiunÎnalta vizită
la București.

IV.

Situația actuală în Balcani.

E drept că situația în Balcani, în fașa ei actuală inspiră cele mai vii îngrijiri pentru interesele monarhiei noastre, dar — vor zice optimiștii, — „lumea stă pe o schimbare”, și în politică, cu deosebire multe sunt nestatornice. Statele balcanice au fluctuat adese-ori în sentimentele și în politica lor; une-ori s'au depărtat, alte-ori sau apropiat de noi. N'ar trebui deci să ne alarmăm de actuala lor ținută după-cum earăși n'ar trebui să ne mirăm, dacă într'un viitor mai mult sau mai puțin apropiat punctul lor de vedere s'ar schimba și un reviriment favorabil nouă s'ar opera în sentimentele și dispozițiunile lor. Politica Sârbiei, Bulgariei, Muntenegrului, etc., astăzi ostilă nouă, s'ar pute să ne fie mână din nou favorabilă; s'ar pute să fie ideea unei alianțe a acestor state sub protectoratul Rusiei să fie părăsită; s'ar pute să sfârșit ca ele să-și vadă interesele și independența lor mai bine garantate de scutul amicitiei noastre.

Acest optimism ar fi o eroare, care n'ar dovedi maturitate politică. Popoarele slave din Balcani au cele mai profunde sentimente de atașament și de recunoștință pentru Rusia. Comunitatea de rasă și de cult se adaugă pe lângă legenda adânc înrădăcinată în masele populare, că Rusia e protectora micilor popoare creștine din Balcani în contra Turciei și că ea reprezintă în locul și gradul cel mai înalt lupta crucii în contra semilunei.

La ce se ascundem adevărul? Această legendă a resbătut și printre Români — înțelegem pătura inferioară — atât în România liberă cât și în Transilvania și Ungaria. Țăranul român are credință și speranță în Rusia ortodoxă; sunt amintiri dintr'un trecut recent, care pun în ochii lui pe Ruși în cea mai simpatică lumină. Natural că el se înșală, din necunoștința adevăratei stări de lucruri din Rusia, dar noi constatăm un fapt fără a voi să-l judecăm și să-l apreciem. Aprecierile noastre în tot cazul n'ar pute modifica faptul în sine nici nu i-ar pute ridica însemnătatea. «Nu e nimic mai brutal decât un fapt», — zice Francezul.

Dacă acest sentiment îl găsim până și la țăranul nostru, — care chiar când își uită limba, nu uită, că e *Român*, — cu cât mai adânc și mai puternic trebuie să fie la popoarele de origine slavă din Peninsula Balcanică, care vin în directă atingere cu Turcii și simt toate „binefacerile” regimului sublimei Porți?

Adevăr vorbind, politica lui Stambulov și în general politica tuturor bărbatilor politici ai acestor state, cari au încercat să emancipeze țările lor respective de sub aripile „ocrotitoare” ale Rusiei n'a fost o politică populară. Ea a fost o politică de stat, dar n'a avut asentimentul mulțimii celei mari a populațiilor. Ear' a avă acest asentiment e lucru mare.

Acesta e unul din motivele care ne fac să credem, că nu ne e iertat să contăm pe o schimbare dintr'o zi într'alta a politicii inaugurate de cercurile conducătoare ale statelor balcanice, de acord cu sentimentul public general al populațiilor acestor state.

Dar' mai e o considerație. E anume timpul, care va lipsi, pentru-ca o asemenea schimbare să se poată opera.

Într'adevăr, evenimentele se îngrămădesc cu o iuteală amețitoare, precipitând soluția, pe care situația din Orientul Europei trebuie să o primească.

Turcia, — acest mare bolnav, cum i-s'a zis, — dă de lucru diplomației și pune toată lumea în febre.

Anul trecut Armenia întreagă era în stare de răcoala, — și pentru-ca să se poată zice, că „pacea domnește în Armenia” i-a trebuit sublimei Porți să masacreze în câteva luni peste o sută de mii de oameni.

Revoluția din Armenia nu se înăbușise și alta a izbucnit în mijlocul chiar al capitalei imperiului otoman: câțva timp teroarea și masacrul au domnit la Constantinopol, ținând suspendată respirația întregii Europe.

În același timp revoluția din Macedonia, începută mai de demult, lua proporțiuni tot mai îngrijitoare. Cele de insurgenți se formau și se comportau ca într'un stat absolut incapabil de a mai ține ordinea. Ear' pentru-ca o pace aparentă să se poată stabili, a trebuit să curgă și aci mult sânge omenesc.

Ori-cum ar fi luat sfârșit aceste mișcări revoluționare, cauzele care le-au dat naștere au rămas în picioare. Poporul armean s'a resignat pentru moment, dar' n'a renunțat la aspirația de a scutura jugul turcesc; Macedonia a rămas până astăzi ca un măr al discordiei, și tulburările de acolo sunt departe de a înceta.

Ear' azi... azi o nouă stare de anarhie domnește în insula Creta. Populațiunea creștină se ridică în contra populațiunii musulmane și cere alipirea politică și administrativă a insulei la Grecia; populațiunea musulmană și trupele sublimei Porți măcelăresc populația creștină, aprind și pustiesc satele, taie și spânzură după vechiul obicei.

E o stare de lucruri ce nu poate dura la nesfârșit. Fie că administrația Turciei și bașbuzucismul funcționarilor nemulțumesc atât de mult popoarele creștine, încât le împing la revoltă, fie că aceste popoare sunt îndemnate la acest pas de cei interesați să pescuiască în apă tulbură, — fie una, fie alta, fie și una și alta, situația aceasta nu mai poate să dăinuiească. Ea cere imperios un grabnic desnodământ.

Ziarul *Le Temps* din Paris, ale căruia legături cu dl Hanotaux, ministrul afacerilor străine al Francei, sunt cunoscute, face în unul din numeroasele trecute următorul tablou despre situația din Turcia: »Creta e mai de cătrăzată decât ori-când de pace și e de mare urgență de a vorbi cu glas tare și hotărât și insurgenților și musulmanilor. Macedonia amenință să devie câmpul de luptă al creștinilor contra Porței și al rivalităților dintre Bulgari, Greci, Sârbi și Români între dinșii. Armenia, ale căreia rane nu s'au cicatrizat încă, e în prăla unei febrei surde. Hauranul e în plin războiu civil și Libanul nu va rămâne mult timp la adăpost de această moșpire. Arabia se agită în umbră; ea prepară poate coaliția periculoasă a fanatismului wahabit cu autoritatea spirituală a califului de Meca». Și importantul ziar francez, inspirat din atât de înalte locuri, încheie cu cuvintele: »Nici-odată, dela 1876 încoace, orizontul nu a fost așa de întunecat în tot Orientul».

E ca un fel de sentiment general că ne găsim în ajunul unui mare războiu. De altmintearea și această pace înarmată a întregii Europe nu poate dăinuia la infinit. Milioane și milioane de brațe vinjoase, sunt răpite dela producțiune; ear' pentru întreținerea trupelor și pentru armamente se cheltuiesc miliarde... atâtea puteri economice aruncate în vânt și tot atâtă împușcare a bunului traiu în omenire!

Alianțele și grupările care se fac în Balcani, nu pot să aibă deci, în aceste momente, o însemnătate de disprețuit, ori o durată efemeră. Popoarele acele *in positiōe*. Deasemenea apropierea dintre România și Austro-Ungaria, căreia visita Monarhului nostru

și dă consacrarea cuvenită, nu numai că are o însemnătate politică, dar' e de cea mai înaltă și de cea mai mare însemnătate politică.

Să considerăm deci această alianță așa cum se prezintă și să vedem care sunt interesele *neamului* nostru românesc, care ar trebui să fie protejate cu acest privilegiu.

Sibiu, 1 Sept. n. 1896.

Tot despre sfatul domnesc. Ieri, luând notă despre conferența ministrilor, prezidată de M. Sa, așa numitul „sfat al Coroanei” (*Kronrath*) n'aveam încă în mână *N. Fr. Presse* de Duminecă, 30 August, ci numai foaia de Sâmbătă seara a ei.

Că nu ne am înșelat în opiniunea noastră despre însemnătatea ei dovedesc următoarele șire din *N. Fr. Presse* de Duminecă:

„Conferența ministrilor nu s'a ocupat, precum ni-se asigură, cu chestiunile privitoare la reînnoirea pactului economic, des îndeobște aceasta se admitea a fi fost obiectul chibzuirilor. Afară de cei 3 miniștri comuni, cei doi miniștri preșidenți, ambii miniștri de finanțe au luat parte la sfatul domnesc (*Kronrath*) și cei doi miniștri de apărare a țării; și aceasta este poate un indiciu, că *afacerile care formau obiectul Kronrathului, sânt chestiuni externe*».

Amintind printre acestea în primul rând turburările cele din urmă pe străzile din Constantinopol, *N. Fr. Presse* adaugă: „poate-că (chibzuirile ministrilor) stau în legătură și cu convorbirile, care au armat între contele Goluchowski și principele Lobanov».

Având în vedere că *N. Fr. Presse* are mijloace și căi de a fi bine informată despre cele-ce se petrec în ministerul nostru de externe, putem presupune că acel „poate” este adecuat cu frasa de mai sus: „precum ni-se asigură”, și că sfatul domnesc s'a ocupat, dacă nu exclusiv, de sigur în mod covârșitor de stările externe.

Din tabăra Sașilor. *Comitetul central* al Sașilor, este convocat din partea preșidentului sau Dr. K. Wolff, la o ședință, pe 14 Sept., aici în Sibiu. La ordinea zilei sânt: Convocarea conferenței naționale săsești (*Sachsentag*) și propuneri pentru schimbarea unor dispoziții ale punctului 8 din programul Sașilor.

— La *Kronstädter Zeitung*, organul Sașilor verzi s'a făcut o schimbare personală cu privire la șefredactor. Dl *Lutz Korodi*, șeful de până acum, denumit profesor la Reghiul-sasesc s'a retras, și în locul lui a venit dl *Rudolf Dörschlag*, tot „verde”. Deși se accentuează, că schimbarea nu alterează ținuta foii, totuși se crede, că prin retragerea lui Korodi se va pregăti o apropiere a celor două tabere, Sașii verzi, și Sașii negri. *Kr. Tageblatt*, organul celor din urmă a început deja un ton mai energic, mai „verde”.

Între alte motive ale retragerii lui Korodi se spune și acela, că l'a atins foarte rău, imputarea ce i-s'a făcut, că nu ar fi căs curat, după-ce moșul sau ar fi fost Ungur.

Sârbii și pasivitatea. Partida liberală a Sârbilor din Ungaria, partidă grupată sub conducerea lui Dr. Polit pe lângă ziarul *Brank*, a ținut la 26 August o conferință, în care a hotărât între altele: să abzie de pasivitate, să iee parte la proximele alegeri candidând deputați ca program curat național, și în campania electorală să facă compromis și cu partidele opoziționale maghiare, mai ales cu partidul popular.

Hotărârile acestea, așa de importante, vor fi comunicate partidului radical, al *Zas-tavai*, ca să se pronunțe, eventual împreună se stabilească puncte comune.

Lobanov — mort. O depeșă oficială comunicată ieri după agenția telegrafică „Wolf” din Berlin, spune, că ministrul afacerilor externe rusesc, prințul Lobanov-Rostovski a murit pe drumul dela Viena spre Kiev, unde călătorea deocamdată Țarul

și Țarevna pentru a asista la inaugurarea catedralei zidite întru numele și pomenirea sf. Vladimir, acel principe rusesc din secolul X-lea, care primul s'a convertit la creștinism și a convertit și pe poporul seu.

Știrea morții lui Lobanov de sigur este isbitoare prin senzaționalitatea ei; în primul moment, până vor veni amănunte de slăbitoare impresia puternică a întâmplării este, că Rusia perde pe cel mai capabil diplomat al ei, în urma cumpătății sale, un om în care toată lumea avea mare încredere că lucrează întru menținerea păcii. Lobanov era în felul seu poate unicul om în Rusia. Moartea lui va fi sincer regretată pretutindeni afară poate numai de Anglia, dar' și aici numai în sens politic.

Eată câteva date biografice:

Prințul *Alecei Borissoviici Lobanov-Rostovski*, s'a născut la 30 Decembrie 1825. La 1844 a intrat în ministerul afacerilor externe, la 1850 a devenit secretar al legațiunii rusești în Berlin. Dela 1859—1863 a fost legat în Constantinopol. La 1867 începând a ajuns guvernatorul din Orel. La 1868 adlatus al ministrului de interne, la 1878 ministrul plenipotențiar în Constantinopol; la 1879 în aceeași calitate în Londra; ear' la 1882 a fost trimis ca ambasador la Viena, unde a rămas până în Ian. 1895, când după moartea lui Giers a fost chemat să-l înlocuiască în postul de ministru al afacerilor externe.

Semne de împăcare.

Nou proces de agitație.

— Raport special. —

Vorbirea de apărare a dlui Aurel Ciato.

Onorate dle president!

Onorat tribunal!

M'ați adus aci pe banca acusaților, pe motivul că aș fi agitat la ură contra națiunii maghiare și pentru-că aș fi vătămât onoarea unui onorabil cetățean, care în același timp este și ofițier de stat. O să lămuresc puțin chestiunea, în firma speranță, că d-voastră veți fi destul de indulgenți de a mă asculta, cu atât mai virtuos, că vă promit înainte, că în întreg decursul cuvântului meu, voi păstra tonul rece și obiectiv, și nu voi intra cu d-voastră în nu știu ce discuțiuni teoretice.

Îmi veți concede însă, ca înainte de a intra în meritul lucrului să arăt pe scurt, cât de necorectă, cât de greșită și cât de tendențioasă a fost purcederea onoratului tribunal prin punerea mea sub acuză...

Procurorul: (Ca mușcat de șerpe, dă cu pumnul în masă sare sus, îndrăgă cuvinte agitate și sfârșește zicând, că el nu poate suferi criticarea purcederii tribunalului, și folosirea termenilor de „necorect” și „greșit” din partea acusatului).

Președintele: Îndrum la ordine pe acuzat, și nu-i permit să criticeze purcederea tribunalului.

Acusatul: Ei bine, onorate dle president! dar' eu nu înțeleg și nu pot înțeleg rezonul, ce l'a îndemnat pe acest onorat tribunal, să respingă fasionările atâtor martori cinstiți și cu mintea la loc, pe ridicolul, absurdul și imposibilul motiv, că ei sânt conaționali de ai mei, și în mare parte prieteni. Dacă s'ar admite în justiție și astfel de motive, atunci am ajunge acolo, ca libertatea și viața cetățenilor să fie dependentă în cel mai absolut mod, dela discrețiunea tribunalelor. Cred însă, atât ca om, care este păturs de ideile și de modul de gândire al secolului prezent, și cred și ca student, care m'am dedicat științelor juridice și de stat, că acest onorat tribunal nu va duce lucrurile acolo, încât să fiu silit, a trage o dungă peste toate convingerile mele. Da. În evul vechiu era admisă teoria, ca acuzatul pe o simplă bănuială să trebuia să se legitimize, astăzi însă, este în contra spiritului legilor moderne, ca acuzatul să fie silit a documenta, ceea-ce acuzatorul nu poate să susțină. — Dar' nu putea onoratul tribunal să mă pună sub acuză, dacă considera fasionările martorilor, nici din motivul, că întregii afaceri, li lipsește cu totul caracterul publicității...

Procurorul (tipă, sbiară, face semne agitate, până-ce pe urmă...)

Președintele (care nu înțelege românește): provoacă din nou la ordine pe acuzat, amenințându-l, că dacă va mai continua cu eritarea purcederii tribunalului, fi va detrage cuvântul.

Acusatul: O să mă acomodez observațiilor onoratului president, n'o să mai cualific purcederea inqualificabilă a onoratului tribunal, ci voi cerca să intru în apărarea strictă deși nu am o acuză legală și admisibilă în contra.

Onorate dle president!

Onorat tribunal!

În seara zilei de 27 Iunie, fiind concert în localul hotelului „Univers”, m'am hotărât să merg și eu, pentru-ca să ascult o musică bună, care pe deasupra, spre ironia momentului, era o musică ungurească.

Am plecat așadar cu cele mai curate și nevinovate intenții. În sala de-alcături, cu ușile și ferestrele închise își petreceau abiturienții din acel an școlastic, cari îndată-ce ne-au observat, au avut amabilitatea de a ne pofi în cercul lor intim, pentru-ca seara de despărțire să o petrecem împreună. Eu, care nu am avut motive să-i refuz, m'am simțit deobligat prin călduroasa lor invitație, m'am dus dimpreună cu ceilalți colegi dela universitate, cu cari petreceam alături! Românului îi place să vorbească și să cânte, și astfel nici toastele și cântecele însuflețitoare nu au lipsit. Eu încă am aflat de bine să vorbesc, și motivul pentru aceasta 'mi-l-a dat prezentarea în mijlocul nostru a profesorului Gavrilă Precup. Am ținut un toast de bine-ventur, tractând cu deosebire în cuvântul meu, despre creșterea modernă a tinerimii, și am accentuat, am scos în relief, ca notă esențială a creșterii moderne, *caracterul*, purcedând din convingerea, că numai caractere mari, pot se produce și acțiune mare. În timpul acesta însă doi gendarmi, voiau cu orice preț să-și spargă drum până la noi la masă, și eventual să ne împrăștie. Abia la insistența hotelierului și a prof. Gavrilă Precup au abzis de planul lor. Nu au încetat însă cu purtarea lor provocatoare, nu s'au depărtat de pe la ferestri și de pe la uși, ci chemând și pe păzitorul de noapte, li îndemnau într'una (vă rog să nu vă bufnească risul) ca să ne aducă el la rezon. La 12 ore, departându-se mai mulți abiturienți, din Blaj, s'a pus capăt și petrecerii noastre. Pe drumul până la locuința mea, un coleg dela universitate m'a petrecut până acasă. Abia ajunși însă la poartă, aud ceva sgomot, și pe urmă observ cum din localul poștei, care este în imediată vecinătate cu locuința noastră, 2 gendarmi în frunte cu epistolerul deschid ușa, și în liniște se apropie și se opresc în fața noastră. Am stat o clipă față în față, până-ce în fine epistolerul cu o impertinență ne-mai pomenită, li atacă pe colegul meu, murdărindu-l cu presupunerea, că el ar fi lovit cu bastonul în trăsura poștei. Nu știu și nu înțeleg cum m'am putut încă stăpâni în fața acestei mișeștii ofense, atâta însă știu, că după-ce la insistența mea, ei nu au voit să se depărteze și au păstrat și pe mai departe tonul acela înfam de provocător; atunci 'mi-am eșit din fire, și în contra obiceiului 'i-am aruncat și vorbe insultătoare. Acesta este curatul adevăr. Și acum după-ce v'am expus faptul, permiteți-mi ca să trec din nou la partea primă a acuzei, rezervându-mi dreptul, ca după-ce 'mi-am făcut datorința și după-ce am lămurit chestiunea primă, să pot trece și la a doua.

Onorate dle president!

Onorat tribunal!

A sustine, că eu, om inteligent, am putut să exprim astfel de propozițiuni, ca și cele încredinate și în forma în care 'mi-le predați, iertați-mă, stimaților domni, dar' este un neadevăr. Eu, care am ca rezon politică propoziția, că numai atâtea merită un popor, cât își poate elupta, nu am putut să susțin și să exprim cuvinte, cari sânt în contra convingerilor mele. Dar' chiar să le fiu exprimat pasagele încredinate, credeți d-voastră, că nu aș fi fost eu destul de inteligent, pentru-ca astfel de frase să le știu înbrăca în floricele drăgălașe și într'o limbă mai aleasă, așa încât chibiiți de pe la uși, cari sânt convins, că nici nu vorbesc limba cultă ro-

mănească, se nu înțelegă ce zic? Dar' să trecem și mai departe. Să admitem posibilitatea, că așa fi zis aceste cuvinte, să admitem și aceea, că le-aș fi zis într'un limbaj așa de vulgar, încât să mă poată înțelege ori-cine, să admitem și aceea, că urechile chibzilor dela uși au fost așa de perfecte, încât au putut să audă cuvintele mele dintr'altă sală, în ciuda sgomotului produs de muzică și de publicul ce era de față, și să admitem încă, că cuvintele înfrumusețate le-aș fi rostit în public, — și nici atunci on. tribunal nu m'ar pute condamna, pentru-că dacă vom cerca să analizăm puțin esența acestor cuvinte, trebuie să se recunoască și d-voastră, că agitațiunea prevăzută în §. 172 al codicelui penal, în cazul acesta nu există. Pentru-că vă înțeleg, on. dle president și on. tribunal, pe cine am agitat prin cuvintele acestea, pe Români din Transilvania și Ungaria, ori pe cei din Țeara-Românească? D-voastră susțineți, că poporul român din Transilvania este mulțumit cu starea actuală, este liniștit și fericit în patria aceasta, ceea-ce dacă v'o admit, atunci eu înșeu agitația aceasta nu are rost, pentru-că nu prinde. Doar' veți admite și d-voastră, că agitațiunea peste tot, ca să se poată numi agitație, e de lipsă să înfrumusească 2 condiții: 1. agitațiune în sensul strict al cuvântului, și 2. stralul acela, care se perceapă, se consume și se se identifice cu spiritul agitației. Dar' să admitem și cazul, că poporul român din Transilvania și Ungaria nu este mulțumit cu starea faptică a lucrurilor, și nici chiar atunci agitație nu ar forma pasagele înfrumusețate, decât din coatră o liniștire. Pentru-că atunci, când pe un om, îl mângâiu cu cuvinte ca și cele, ca să nu ai teamă, că va veni odată fratele tău din vecini și te va scoate din năcăz, atunci totodată îl amortisezi, îl împiedici dela o izbucnire violentă a patimilor sale, și-i dai credința, că în mâini străine zace soarta și viitorul său...

Presidentul (la insistența procurorului): Te îndrum pentru ultima oară la ordine, și nu-ți dau voie să mai tragezi despre chestiunea agitațiunii.

Acusatul: Dacă nu-mi dați voie să mă apăr în chestiunea agitațiunii, care formează partea primă și cea mai însemnată din acuză, voi trece la a II-a parte, care așa de puțină onoare-mi face, și o să vă arăt, cât de justificată mi-a fost purcederea mea în cazul acela. Sper, că on. domn president și on. tribunal va ști aprecia momentele psihologice prin cari am trecut atunci, și dacă numai procesul psihologic ce s'a petrecut în ființa mea întreagă în acele momente, îl va lua în considerare, atunci sunt deja mulțumit, pentru-că sunt sigur, că condamna nu mă va pute.

Pentru-că vă întreb, on. dle president și on. trib., că în care lege, în care regulament este codificat dreptul, ca un ofițier de post, se poată ataca pe un cetățean inteligent și onorabil, basându-se pe minciună? Dar' chiar și în cazul, când mурdăria aceea cu care a fost învinuit colegul meu ar fi fost un fapt adevărat, și nici atunci nu avea dreptul acel ofițier de post de a-l lua la răspundere. Și chiar și în cazul acela, după-ce eu l'am arătat calea, pe care putea să repareze lucrul, îndrumându-l într'un ton liniștit ca să facă arătare la locurile competente, el trebuia să se mulțumească și să profite de omenia omului, și să-și vadă de treburi. Nu a făcut-o însă aceasta, ci într'un ton nespus de provocator, se susținea într-o poziție, care nu fi competența. Nu știu ce gânduri ascunde l-au îndemnat la această purcedere, atâta însă știu, că eu ca cetățean liber, într'un stat

constituțional, am dreptul de a mă apăra, față de aceia cari mă atacă, și dacă libertatea mea cetățenească numai prin ofensă grosolană mi-o pot susține, atunci nici de lucrul acesta nu mă feresc. Epistolerul cu pricina, să vede că în hiperleul său s'a crezut în dreptul de judecător, ba poate și în dreptul de executor.

Acest drept însă, eu nu l-am recunoscut, și astfel trebuia să-l aduc la rezon. Pentru-că cred, că veți recunoaște și d-voastră, că în locuința mea eu singur sunt stăpân, și chiar dacă legea nu mi ar da dreptul de a ține ordine la casa mea proprie, atunci mi-l-aș lua singur acest drept. Dar' și afară de dreptul ce-l aveam, m'a mai îndemnat la ofensa din chestiune și starea mea sufletească pete măsură agitată. Pentru-că eu am avut cunoștința de mai înainte, despre neapusele sălbătici, ce le-au comis gendarmii, în ținuturile noastre, așa încât eu eram dispus, a privi totdeauna cu groază la acești vampiri ai poporului. Și acum, în cazul de față, după-ce am știut, cum încă în localul unde ne petreceam, voiau se năvălească în lăuntru, după-ce am văzut, cum ne-au pândit mișelele în localul dela post, și după-ce s'au folosit de un mijloc așa de miserabil spre a ne sta în față, — trebuit-a să mi-se tulbure tot sângele din vine, și se recurg la un ton mai energic, la care dacă nu aș fi recurs, mai știu ce s'ar fi putut întâmpla. De altmintearea însuși faptul, că gendarmii la provocarea directă ce le-am adresat-o lor, l-au depărtat pe acest om hărățos dintre noi, dovedește, că pe care parte zace dreapta. Dar' mai dovedește încă și împregiurarea, că după-ce noi ne-am recules puțin, și am mers ca să le cerem numele gendarmilor, pentru-ca pe acest ofițier de post să-l putem prîi, atunci gendarmii au hesitat de a ne da numele lor, și ei înșiși m'au asigurat, că vor aplană lucrul, ceea-ce dacă voi exprima prin propriile lor cuvinte, sună: „*Majd, kiegyenlityük mi a dolgot*“. Nu i-am prîi însă, pentru-că nu am voit să mă mурdăresc cu astfel de oameni, și dacă m'au prîi, aceasta nu o pot atribui la altceva, decât la voința de a mă preveni. O singură observațiune aș mai pute doar' ave, privitor la purcederea mea, și anume, că ce m'a îndemnat să sar eu în ajutorul colegului meu, când el era de față, și la aceasta vă voi răspunde, că nu numai sentimentul de colegialitate, de recunoștință, că a fost așa de bun ca să mă petreacă până acasă, ci și sentimentul de datorință, care este și a fost recunoscut, în toate timpurile și în toate țările, că anume, „oaspeții tăi se află sub scutul tău“. După toate acestea, cred, că on. tribunal va fi deplin convins despre nevinovăția mea, și în consecuență va și cerca să dea satisfacția cuvenită unui cetățean, ajuns ca din senuin, înaintea forurilor judecătorești. Și-mi veți da satisfacțiunea aceasta cu atât mai virtuos, cu cât nu cred să fie în interesul statului despoierea fără de nici o vină a cetățenilor de libertatea lor personală. Este un rezon public astăzi, precum și în toate timpurile a fost, că puterea tribunalelor numai până acolo se extinde, până unde se bucură de încrederea populațiunii. Și tocmai pentru aceea, eu nici nu cred, că d-voastră o să vă permiteți luxul de a clătina această încredere a poporului, așa fără de rost, ci din contră, prin achitarea mea veți da o probă elocuentă despre sentimentul d-voastre de dreptate și de equitate.

Așa să vă ajute Dumnezeu!!

Atrocitățile dela Ibașfalău.

— Pertractarea finală. —

— Raport special. —

Ibașfalău, 29 Aug. 1896.

Ca continuare și sfîrșire la cele publicate în nr. 142 al „Tribunei“, vă rog a mai publica referitor la pretinsa mурdărie a steagurilor ungurești în Elisabetopol de către Români următoarele:

Nu mult după articolul pomenit din „Tribuna“, deșteptată fără îndoială prin el a venit un locotenent de gendarmi și cu „Tribuna“ în mână a ascultat pe toți Români torturați și schingiuiți de gendarmii din loc, i-a confrontat cu gendarmii respectivi. Preținșii făptuitori au susținut toate cele scrise în articol. E de notat, că locotenentul s'a purtat foarte cinstit față de cei învinovați. Cercetarea a avut rezultatul, că — după cum am înțeles — gendarmii, cari au comis acele atrocități au fost imediat strămutați din Ibașfalău.

Deși după acestea s'ar fi putut crede, că afacerea va fi lăsată moartă, tribunalul la arătarea poliției basate pe fasiunile stoarse de gendarmi, a aflat totuși cu cale a ordona investigațiune regulată, ba — după-cum se va vedea mai la vale — a adus conclud de punere sub acuză (vádhatározat) contra a cinci bănuți, între cari și protopopul român Stefan Câmpean.

Spre a arăta culpabilitatea nevinovaților și cu deosebire a protopopului Câmpean, judele de instrucțiune pornind un fel de goană ne mai auzită după dovezi și martori, a ascultat pe doamna protopopeasă, pe două servitoare ale ei, pe toți indivizii cu cari au putut să vorbească ori să glumească vre-o dată protopopul Câmpean, fără să fi putut da măcar de un „singur indiciu palid“, după-cum s'a exprimat la pertractarea finală procurorul de stat. Cu toate acestea tribunalul, firește, la propunerea prealabilă a procurorului de stat a adus conclud pe punere sub acuză contra lui Nicolae Crișan, fostul servitor al protopopului, pentru crima vătămării domiciliului privat, fiindcă fapta ce li-se impută obiectiv nu i-adevărată. Apoi cu provocare la §. 37 al cod. pen., despre transgresiuni, documentează cu argumente basate pe textul adevărat al legii și pe comentarii redactate de juriști probați și consumați, că mурdăria destatului înfrînte de oameni privați pe edificiile lor private fie acelea și naționale ungurești, nu conține transgresiunea cuprinsă în §. 37, de oare-ce acolo e vorba despre mурdăria emblemei și a stindardului public înfrînt al țerii, al țerilor confederate sau al monarhiei austro-ungare, precum și mурdăria acelor stindarde și embleme, cari le înfig autoritățile civile și militare pentru a-și semnala calitatea; arată cu legile a mână lipsa substratului acuzei. În consecuență dl Căluțiu declară toată cercetarea de un edificiu ridicat pe nisip, ear' procedura judelei de instrucțiune de superficială.

După aceste apărături repetând procurorului: „*nunc venio ad fortissimum virum*“ constată, că protopopul Câmpean e un bărbat vrednic și cinstit și un conștiință cetățean, așa încât numai rău-vointorii îl pot bănu de cele-ce li-se impută. D-sa cere deci achitarea tuturor clienților sei. Procurorul statului nu replică nimic.

Cătră 7 ore seara tribunalul anunță în numele Majestății Sale următoarea sentență: Nicolau Crișan e osândit la 1 an arest ordinar și la amendă de 40 fl. sau 4 zile arest, Teodor Stoica, fiind numai de 17 ani, la 1 lună închisoare, și la amendă de 20 fl. sau 2 zile închisoare, pe cuvânt, că ambii au recunoscut culpabilitatea lor(?) atât înaintea poliției, cât și înaintea judelei investigator.

Pentru-ca să-mi pot justifica afirmațiunea din nr. 42 al „Tribunei“, că adevărată mурdăria steagurilor a fost urzită cu infernală intențiune de a compromite pe proto-

popul român, trebuie înainte de toate să mă provoc la marea interesare documentată cu ocaziunea pertractării finale din partea organelor oficiale de stat și municipale din toate branșele și a întregii inteligențe maghiare a acestui monoton oraș față de mұrșavul proces poreclit criminal, dar' în realitate politic.

Sala de pertractare încă dela 9 ore a. m. era îndesuită de Maghiari, toți funcționarii administrativi, câțiva scriitori, avocații din loc, deputatul dietal Issekutz, tot personalul tribunalului și al judecătorei cerc., profesorii dela gimnaziul de stat și corpul învățătoresc dimpreună cu preoți armeno-catolici, comercianții din loc, ofițeri de husari și hōnvezi, din afară de comitat. Pertractarea a decurs obiectiv.

După terminarea ascultării acușărilor și a unor martori conchemați sau atunci neascultați și neconfrunțați cu acușății, procurorul de stat își rostește acuză, plângându-se, că chiar în ziua când națiunea singură alcătuiește de stat își sārba existența ei de o mie de ani pe acest pămînt, acușății conturbară din ură cătră națiunea milenară, bucuria ei generală. Aceste fapte sūnt periculoase pentru ideea de stat și vrămașe cetățenilor maghiari. Propune deci pedepșirea cāt mai severă a tuturor preținșilor acușăți. Vorbind protopopul Câmpean, procurorul a exclamat: „*nunc venio ad fortissimum virum*“ voinđ prin aceasta a accentua, că dñsul e principalul autor intelectual (!).

După acuzator ia cuvîntul ca apărător dl Simion Căluțiu, avocat din Dicio-Sân-Martin.

D-sa arată până la evidență, că instrucțiunea procesului e mancă, fapta punibilă, nu este stabilită, adevă nicăiri în acte nu se poate afla, că s'ar fi constat, că curtea bisericii calvine, în care ar fi intrat făptuitorul cu puterea în timp de noapte, ar fi în legătură cu vre-o locuință și nefind aceasta constatată, tribunalul nu poate condamna pe acușăți, chiar și când ar fi învinovați pentru crima vătămării domiciliului privat, fiindcă fapta ce li-se impută obiectiv nu i-adevărată. Apoi cu provocare la §. 37 al cod. pen., despre transgresiuni, documentează cu argumente basate pe textul adevărat al legii și pe comentarii redactate de juriști probați și consumați, că mурdăria destatului înfrînte de oameni privați pe edificiile lor private fie acelea și naționale ungurești, nu conține transgresiunea cuprinsă în §. 37, de oare-ce acolo e vorba despre mурdăria emblemei și a stindardului public înfrînt al țerii, al țerilor confederate sau al monarhiei austro-ungare, precum și mурdăria acelor stindarde și embleme, cari le înfig autoritățile civile și militare pentru a-și semnala calitatea; arată cu legile a mână lipsa substratului acuzei. În consecuență dl Căluțiu declară toată cercetarea de un edificiu ridicat pe nisip, ear' procedura judelei de instrucțiune de superficială.

După aceste apărături repetând procurorului: „*nunc venio ad fortissimum virum*“ constată, că protopopul Câmpean e un bărbat vrednic și cinstit și un conștiință cetățean, așa încât numai rău-vointorii îl pot bănu de cele-ce li-se impută. D-sa cere deci achitarea tuturor clienților sei. Procurorul statului nu replică nimic.

Cătră 7 ore seara tribunalul anunță în numele Majestății Sale următoarea sentență: Nicolau Crișan e osândit la 1 an arest ordinar și la amendă de 40 fl. sau 4 zile arest, Teodor Stoica, fiind numai de 17 ani, la 1 lună închisoare, și la amendă de 20 fl. sau 2 zile închisoare, pe cuvânt, că ambii au recunoscut culpabilitatea lor(?) atât înaintea poliției, cât și înaintea judelei investigator.

Protopopul Stefan Câmpean, învățătorul Ioan Sighișorean și George Timariu în urma lipsei de dovezi au fost achitați.

Atât procurorul de stat cât și apărătorul au insinuat apelațiune, cel dintăiu contra sentenței, de achitare al doilea contra sentenței de osândire.

Drept încheiere nu pot să nu aduc și aici merita laudă și mulțumire zelosului domn Simeon Căluțiu, care cu deosebită pricepere și bunăvoință a apărut pe acușăți, fără considerare, că prin aceasta pe sine însuși s'a expus „puternicilor zilei“. Zapărțianu.

„Astra“ la Lugoj.

Adunarea generală a „Asociațiunii transilvane“.

— Raport special al „Tribunei“. —

III.

Lugoj, 29 August n.

Ziua de ieri a avut prea multe obiecte de descrie, încât să le fi putut descrie toate, cu atât mai puțin, că unul din ele, balul a trecut binișor în zoriile zilei de azi. Eată de ce azi, după-ce sgomotul s'a liniștit, după-ce Lugojul și-a reluat liniștea sa obicinuită și coloritul său vechiu, după-ce cei mai mulți oaspeți au plecat acasă sau la excursiuni, eu mă reîntorc earși la ziua de ieri, ca să-mi completez și încheiu raportul.

Banchetul.

După încheierea ședinței II. de abia mai avuserăm timp se mai schimbăm câte o vorbă cu vechii ori noii cunoșcuți, în grădina „Concordiei“, și se încep banchetul, pentru care comitetul arangiator, harnic și priceput în toate a construit un pavilion special, ca să fim scutiți pentru toate eventualițiile.

Privit din afară banchetul avea un aspect frumos. Trei mese lungi și împodobite (Bănatul, Ardealul și Ungaria) erau îmbinate prin a patra masă, mai scurtă, dar' mai distinsă, căci era a comitetului „Astrei“ și a fruntașilor naționali, închipuind unirea inaugurată a tuturor Românilor de sub coroana Sfântului Stefan pentru apărarea culturii noastre, care după cuvintele frumoase ale dlui Mocsonyi are să fie: „creștină, națională și patriotică“.

În fruntea acestei mese, care inaugura unirea sta: Reverendisimul domn vicar I. M. Moldovan, președintele „Astrei“. De-a dreapta dñsului, reprezentantul statului vicecomitele Litsek, de-a stînga dl Alexandru Mocsonyi. Urma apoi în dreapta: Eug. Mocsonyi, Dr. I. Rațiu, presidentul comitetului național, V. Babeș, Z. Boiu etc. De-a stînga: George Pop de Băsești, Dr. II. Pușcariu, Partenie Cosma, Titu Hațeg etc... Vis-a-vis cu președintele „Astrei“, la masă din mijloc, lângă masa presidială era dl M. Vlădescu, profesor la universitatea din București, și (între paranteze o spun) vicepresident al Ligei pentru unitatea culturală a tuturor Românilor.

Au participat la acest banchet cam 250 persoane, la trei mese lungi. Lista de bucate a fost bine compusă — în tipar, dar' numai zelului unor membri din comitetul arangiator, în frunte cu neobositul domn Brediceanu, se poate mulțumi, dacă la executare nu s'au comis erori, ori chiar lacune. În decursul mesei excelenta capela a lui Nica ne răcoria sufletele cu piese naționale.

Toastele.

Mai însemnată decât bucatele servite au fost, firește, toastele rostite la acest banchet. Despre ele voi să raportez mai în detail,

FOIȚA „TRIBUNEI“.

De-a ascunsele.

Mai aduci-ți aminte?

Eram copii atunci, sburdalnici și neastempărați și cu cât drag ne jucam ziua întreagă de-a ascunsele. Mergeam de-alungul livezii și ne pitulam în dosul vre-unei movile sau arbore bătrân.

Cât de aproape eram atunci unul de altul și cum ni-se sbătea inima, când auziam pași apropiindu-se și sub impresia spaimii comune, ne alipiam mai tare unul de altul și fmi spuneai la ureche să suflu mai încet ca să nu ne auză. Dar' pașii sunau tot mai aproape și trebuia s'o rupem la fugă. Și atunci de regulă cădea prinsă. Mă priviai atunci supărată, ca și-când ai fi voit să-ți verși năcăzul asupra mea; și așa se și întâmpla. Cunoșteai doar' ascunzătoarele noastre, și știai, că eu nu mă supăr, când mă prindeai tu. Te-am prins! Te-am prins! Doar' și mi mare lucru a prinde pe cel-ce-ți stă în cale.

Dar' acum erai tu la rând.

Cercați cu deamăruntul toate ascunzătoarele: pe după căsi, lângă fântână, prin livadă, și tu nicăiri.

Dar' mai era un loc.

Tiptil-tiptil mă strecuram în pivniță, dibuiau prin întunerec cu mîna de păreți, până ajungeam la ușa din fund; în dosul ei stai ghemuită și abia suflând.

„Te-am prins!“ Și cum îți țineam în întunerec mîna, simțiam căldura și focul din ea.

„M'ai prins, dar' ai să mă lași, nu-i așa?“ Și atunci trebuie să fi privit pe sub gene rugător la mine, căci tresăream fără să știu de ce.

„Să te las? Ei bine, ce-mi dai?“

Știai tu bine ce voiam și totuși prefăcută căntai prin bezunare după bouboane și chipuri...

„Nu am nimic la mine“.

„Atunci — o gură!“

Sficios și încet, abia să s'audă șoptiam cuvintele aceste și fmi era rușine apoi ca-și-când aș fi cerut prea mult... La lumină nu aș fi cutezat să-ți cer, dar' aici nu ne vedea nimeni și nu mă vedeai nici tu cum roșiam și gălbineam la față, și încet te apropiai atunci rîzătoare, cu capul dat pe spate și cu ochii de jumătate închiși...

„O gură dară, — dar' numai una!“

Și apoi cine era de vină dacă din una se făceau mai multe? Eram doar' copii voioși și neastempărați și dacă ochii tăi erau așa de dulci, eu nu purtam vina.

Apoi când obosiți de joc ne proșterneam în iarbă, tu-mi ziceai supărată și cu un aer mureș:

„Acum am să mă ascund, încât n'o să mă mai afli nici-odată!“

O ziceai numai din glumă și eu numai acum văd, că fără să vrei, și-ai ținut cuvîntul. Te-ai ascuns precum a zis Heine, că să nu ne mai aflăm nici-cînd. Zidarnic te caut acum prin livadă în dosul copacilor bătrâni, și lângă ușa pivniței. Livada e goală acum și pustie, ear' în pivniță e rece și întunerec...

Atunci dară unde ești — mă întreb adese. Doar' pămîntul nu a înghițit farmecele tale și în visuri mai văd câte-odată chipul tău scump.

„Vino să-ți-o arăt“, mi-a zis într-o zi un prieten.

Era o damă frumoasă și cochetă.

O nu. Ea doară era mică și nevinovată... Ochii ei erau mai rîzători și mai negri, și nu purta vestiminte de mătăasă, doar' de căte-ori o vedeam descultă.

„Dar' ai uitat, că de atunci au trecut ani. Și cu vreme se schimbă toate... toate de-ardul.“

Și în trăsurile frumoasei dame mi-se părea că văd icona ta ștearsă, dar' a fost părere numai. Unde era bunătața aceea neapusea ce răspândia ochii tăi, unde gropițele

din colțul gurii? Apoi surisul acela dulce și virginal?!

O nu. Era o femeie ca și celelalte femei, care s'au îndrăzneală a se asemăna un moment cu tine, dar' un moment numai, ca se rămână apoi cu atât mai departe. Căci numai o lună este în ceruri și numai o viață pe pămînt!

Atunci mi-se părea, că aud de nou cuvintele tale, „Nu o să mă mai afli...“ Și cu impresia lor dureroasă simțiam un dor nemărginit de a te vedea. Dar' știu, că dorul acela va rămâne deapururi ilusie.

O, dacă te-aș întâlni o clipă numai — când o clipă e așa de puțin!

Nu și-ai strînge mîinile aprinse, nici mijlocul nu și-ai cuprind. Nu aș ave curagiu să-ți cer o gură, ca alte-dăți, ci sficios stînd în fața ta te-aș admira, frumoasă vedenie! Și adăncindu-mă în adăncul ochilor tăi, aș uita lumea și viața și noi am fi ea-ri copii. Cât de departe am fi atunci de patimi și miserii și cât de aproape de nevinovăție și de Dumnezeu!

Și să nu te superi, dacă încet și-ai da la o parte pîrl de pe frunte, aș face-o numai ca să te pot admira mai bine. Lacrămile mi-ar tremura pe gene, când te-aș simți atât de aproape, și sficios, cu glasul prietenos de odinioară te-aș întreba: „Mai aduci-ți aminte?“

Pare-că te văd cum surizi. „Adevă așa de iute să te fi uitat eu? Crezi tu că sunt și eu așa nestătornică precum erai tu? Doamne! dacă lumea întreagă ar fi a mea, și-ai da-o ție!“

„Nu lumea, ci numai tu singură. Numai guri!“ și ca-și-cînd te-aș vedea cum te apropii cu capul dat pe spate, cu ochii de jumătate închiși și cu buze dulci și tremurătoare....

Dar' la ce să mă mai tulbur, când bine știu, că de fericirea aceea n'o să mă mai am parte. Vorba lui Elso: doară merit e omului despururi să se înșele.

Tu te-ai ascuns dragă atât de bine, încât nici-cînd n'o să-ți mai dau de urmă.

Jocul din copilărie îl continuăm și acum, și tu ai aflat o ascunzătoare atât de bună: lumea. Lumea te-a luat de lângă mine și tot ea s'a pus și între noi, ca să nu ne mai vedem nici-odată...

Și poate așa e și bine.

Dar' totuși pentru-ce mi-se strînge inima când văd copii jucându-se de-a ascunsele?

Atunci fmi apar deodată în minte, cu fața aprinsă, cu ochii tristi și plini de lacrimi. Și așa mi-se întunecă lumea, când te aud șoptindu-mi: „No să mă mai afli!“

Simin.

"„LUGOSANA“"

institut de credit și de economii, ca societate pe acțiuni în Lugos

Primește depuneri spre fructificare
sub următoarele condițiuni:

- a) Depuneri cu anunt de 30 zile cu 5%;
b) " " " 60 " " 5 1/2%;
c) " " " facute de biserici, școli, corporațiuni culturale, ori cu scop de binefacere cu 6%.

Darea de venit după interese o solvește institutul separat. După starea casei depuneri până la 500 fl. v. a. se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicare.

Depuneri se pot face și ridica și prin postă.

[1947] 9—

Direcțiunea.

Dare de seamă.

Lăpușul-unguresc, 29 August.

Cu ocaziunea petrecerii de vară arangiată în favorul școlii centrale gr.-cat. din Lăpușul unguresc, în 23 August st. n. a. c., la băile frumoase dela Stoiceni, a încurs de tot 107 fl., speșele au fost 52 fl. și 10 cr. Venitul curat face 54 fl. 90 cr.

Suprasolviri au făcut următorii marimoși domni și doamne: Vass Imre, protopretor, Lăp. ung. 50 cr., Vasile Bene, notar cercual, Cuspeni 45 cr., George Mășcan, cancelist regesc, Lăp. ung. 45 cr., N. N. 20 cr., Stefan Birle, notar cercual, Rășor 45 cr., Hallosy Jenő, director de băi, Stoiceni 1 fl. 20 cr., Vago Ferencz, inspector-suprem de matricule din Galgó 1 fl., Zsenty Antal, Lăp. ung. 20 cr., Alexandru Brehariu, cancelist regesc, Lăp. ung. 70 cr., doamna Augusta Decsányi, Dej 70 cr., Fuchs Jakob, Lăp. ung. 20 cr., Vasile Raț, proprietar, Peteritea, 60 cr., Nicolae Cosma, v.-notar, Domokos 75 cr. Gavril Lăpușan, supravigil financiar, Lăp. ung. 1 fl., Iosif Nemes, capelaș gr. cat., Lăpușul român 1 fl., Ioan Bot, econom, Văleni 20 cr., Nicolae Man, proprietar, Ambrișu 20 cr., Ioan Oltean, preot gr.-cat., Suciu de-sus 1 fl. 20 cr., Teodor Herman, protopop greco or., Dej 20 cr., Nicolae Bosga, filosof absolut, București 1 fl., Gregorie Popescu, preot gr.-cat. din Suciu-de-jos 2 fl. 20 cr., Doamna Kovács Pálné 20 cr., Doamna Dr. Cherestes, Dej, 1 fl. 20 cr. Voith Jakob, magistrul postal, Lăp. ung. 1 fl., Victor Varna, notar cercual, Brașov-leul-de-sus 1 fl., Alexiu Stupariu, contabil de bancă, Capolnoc-Mănăstur 2 fl., Demetrie Dragoș, paroch gr.-cat., Băiut 3 fl., Ioan Jichisan, măiestru lemnar, Dees, 1 fl., George Șulian, măiestru zidar, Dej 1 fl., Ioan Murășan, cancelist, Dej 1 florin, Ioan Velle, protopop gr.-cat., Dej 2 fl., George Gradoviciu, avocat, Dej, 1 fl., Alexandru Silași, măiestru lemnar din Gherla 1 fl., Ioan Perhișta, preot gr.-oriental, Dobric, 1 fl., Alexandru Perhaița, preot gr.-or., Libatin 1 fl.

Este plăcuta noastră datorință ca și pe această cale să adu-cem profunde noastre mulțumiri tuturor celor-ce îndemnați de spiritul de jertfă, spriginind prin generoase contribuiri petrecerea noastră, au asigurat reușita mulțumitoare a aceleia.

Pentru comitetul arangiator:

[2017] 1—1

Teofil G. Grigorescu,
inv. prim.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni din Sibiu se află de vânzare

Portretul domnului

Dr. IOAN RAȚIU.

Cu 50 cr.

La firma Franz Werich, Prossnitz (Moravia)

se primesc pe lângă proviziune înaltă

representanți destoinici

la vânzarea

de oleuri și esențe eterice.

[1964] 3—10

La „Tipografia“, soc. pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare

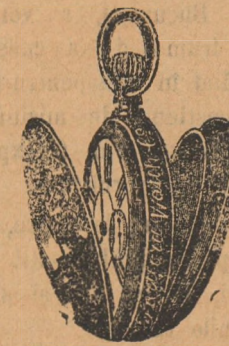
„POESII“

DE
IOAN N. ROMAN.

Prețul 50 cruceri.

NOU! Orologiul de reformă „STEUA“ NOU!

al Companiei Watch

va delătura cu totul oroloagele helvețiene. Orologiul de reformă, care reprezintă un sistem de oroloage cu deservire nou, este încât privește exactitatea și precisiunea, unic în felul său. Orologiul de reformă se lăfărează în masive cutioare de aur-façon, ciselate artistic. Aurul-façon e un nou aliaj aurii de metal, de origine americană, dar n'ci-decum numai o aurire sau poleire externă, ci aceeași culoare aurie ca și afară trece prin întreg

metalul, în toate părțile și ea resistă chiar și acideului întocmai ca aurul veritabil. Oroloagele de reformă sunt în puterea unui aliaj cu totul nou și original, nu se poate deosebi de oroloagele de aur veritabil nici chiar de specialiști, atât cu privire la exterior, cât și cu privire la nobila și artistică prelucrare. Noi luăm pentru oroloagele de reformă ale Companiei Hartford Watch cea mai extinsă garanție, că ele nu-și perd nici-odată asemănarea lor cu aurul. Prețul cu 3 capacuri (capacuri săritoare Savonette) de aur-façon numai 5 fl. numai fl. 5.—.

Prețul

Mașinaria orologiului de reformă este de o executare și precisiune atât de exactă, încât noi înșine o putem recomanda cât se poate de călduros fiecăruia, care are lipsă de un orologiu exact și sigur. Fiecarui orologiu i-se alătură o garanție în scris pe 3 ani. Fiecare e îndreptățit în curs de 8 zile a pretinde restituirea banilor, dacă orologiul nostru de reformă nu-i va conveni. Prețul cu 3 capacuri (capacuri săritoare Savonette) de aur-façon numai 5 fl.

Rugăm a nu se schimba „Orologiul de reformă“ al Companiei de oroloage Hartford Watch cu fabricate asemănătoare de mai puțină valoare. Fiecare orologiu e provăzută cu marcă.

Expedarea numai pe lângă rambursă prin firma de oroloage

Anton Rix & Bruder,
Viena, II., Parterstrasse 16.

Lanțuri de aur-façon acomodate fl. 1.—.

[1778] 5—6

Biblioteca lui George Barițiu.

Cele mai ieftine cărți românești!

Librăria „Tipografia“, societate pe acțiuni din Sibiu ajunge în posesiunea unei mari părți din biblioteca lăsată de neuitatul

GEORGE BARIȚIU

se află în plăcuta poziție de a oferi publicului românesc cărți prețioase cu cel mai redus preț.

„Istoria Transilvaniei“.

Marele op al regretatului nostru istoric:

„PĂRȚI ALESE DIN ISTORIA TRANSILVANIEI“,

pe 200 de ani din urmă (3 volume). Se poate procura cu preț redus. Anume:

Vol. I. broș. în loc de fl. 4.20 numai cu fl. 2.50, leg. fl. 3.30. Vol. II. broș. în loc de fl. 4.— numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80. Vol. III. broș. în loc de fl. 2.80 numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80. Opul întreg broș. în 3 vol. în loc de fl. 11.— numai cu fl. 6.50 — șese fl. și cincizeci cr. v. a., leg. fl. 8.60.

„Dicționarul unguresc-românesc“.

Broșurat în loc de fl. 2.50 costă acum numai fl. 1.50. Legat costă numai fl. 2.50.

Alte cărți rari și prețioase.

Prețuri reduse:

Dicționarul limbii române, după înscrierea dată de societatea academică română, elaborat ca proiect de A. T. Laurian și I. C. Massimu. Colaboratori Iosif Hodoș și George Barițiu. — București 1876, opul complet numai 4 fl.

Glossariu, care cuprinde vorbele din limba română străine prin originea sau forma lor, precum și cele de origine înduioasă. Elaborat de A. T. Laurian și I. C. Massimu. București 1871, 584 pagini numai 50 cr.

Othello, novelă de Wilh. Hauf, traducere. 81 pagini numai 10 cr.

Responsabilitatea ministerială. Discursul de reîntrire al procurorului general și răspunsul prim-președintelui înaltei curți de cassatiune și de justiție la 16 August 1866 cu un apendice. București 1866, 57 pagini numai 10 cr.

Criticele „istorice“ ale lui Iosif Sterca de Kerpenyes scărmanate — informațiune tipărită ca manuscris de George Barițiu. Sibiu 1892. 22 pagini 5 cr.

Doze drame familiare, lectură pentru tinerimea de sexul femeiesc. Sibiu 1891. 44 pag. numai 20 cr.

Aotele conferenței electorale a reprezentanților alegătorilor români din Ungaria și Transilvania, ținută în Sibiu la 1, 2 și 3 Iunie 1884. — Sibiu, 1884 84 pag. numai 20 cr.

Tesaur de Monumente istorice, atât din vechiu tipărite cât și manuscrise, cea mai mare parte străine, adunate, publicate cu prefațe și note ilustrate de A. Papiu Ilarianu. (Tomul II. și III.) București 1864 à 1 fl. 50 cr.

Doze raporturi de-ale acelor prefecți de legiuni românești, cari în anul 1848/9 au susținut luptele cu insurgenții unguri până la reîntrirea trupelor imperiale în Transilvania. — Sibiu 1884. 80 pagini numai 15 cr.

Opurile lui Gaiu Cornelii Tacit, traduse de Gavril I. Munteanu, director și profesor, date în tipar sub auspiciile societății academice după înțetarea din viață a traducătorului (Biografia traducătorului anexată). Sibiu 1871 1 fl.

Darea de seamă asupra procesului politic de presă al dlui George Barițiu, redact. „Observatoriului“, în cestiunea colectelor pentru soldații români răniți. (Pertractarea finală din 30 Aprilie n. 1879). În loc de 25 cr. acum numai 10 cr.